

Dafkék Jubileuma

Nincs annál szórakoztatóbb, ha két született polgárpukkasztó gonosz irodalmár, dafkéban megöszült fenegyerek publikum előtt cseveg a világ dolgairól, erről-arról, Európáról, kurvákról, színházról, háborúról, rendszerek jövőseréről és menéséről – és más hasonló bagatellekről.

Nincs annál elszomorítóbb, ha két szórakoztatóan gonosz irodalmár polgárpukkasztó pódiumbeszélgetésekor a szavak közé óceánok és kilométerezrek, máshol és máshogy megélt évtizedek tolakodnak. Ha az egyébként értő publikum nem csak a rossz mikrofon miatt nem hallja összecsengeni kérdés és válasz között a rimeket.

Az ezekben a hetekben sűrűn idelátogató, Bécsben élő világhírű író-rendező, *Georg Tabori* és régi barátja, műveinek magyarítója, *Eörsi István* hol mosolygató, hol kimondottan kacagató, néhol viszont rika-tóan deprimáló kettősétől a hallgatóság ijedt fejszámolásba kezd: ha Budapesttől Bécs kettőszáznegyven kilométerre fekszik, akkor Bécstől Budapest miért tűnik az üveghegyen túlnak, miért látszik annyira egzotikusnak, hancsszoknyásnak és halpikkelyesnek. Ha kissé retardált fejlődésű demokráciánk ideálja mindinkább a kroetzi Felső-Ausztriára emlékeztet gyanúsan, akkor miként maradhat annyire csodálkozóan makulátlanul érintetlen a kettő között élő, sokat és sokakat próbált Tabori György, akinek *Jubileum* című drámáját – *Eörsi István* fordításában

– a jövő héten mutatja be a Radnóti Színház.

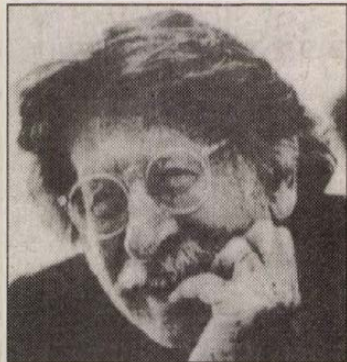
A nyolcvan felé járó, de tinédzseresen kínos válaszokat kereső szerző a Jubileum jövendő nézőit számos használható instrukcióval látta el:

– Minden életnek van kezdete, közepe és vége, de nem feltétlenül ebben a sorrendben. A notórius vicceselők úgy kezdik mondókájukat, hogy „szakítson félbe, ha már ismeri”. De a halottakat nem akadályozhatják meg abban, hogy újból és újból elmeséljék vicceiket.

– A budapesti Jubileum mennyiben különbözik majd a bonnitól, a berlinitől és az összes többi előzótól?

– Nem tudom. Nyilván egészen mást mond majd az itt élőknek, hiszen nem mindegy, hogy valaki itt és most, vagy évtizedekkel ezelőtt egyik vagy másik Németországban él. Talán egy kicsit több lesz, mint a korábbiak, nem utolsósorban a Radnóti Színház jóvoltából. Egyébként tartok is az egésztől, mert meggyőződésem szerint csak ott tud rendezni az ember, ahol él. Ahol ismeri az életet. Én tudom, hogy mit irnak az újságok, mi történik Magyarországon, csak éppen a fontos dolgokról nincs fogalmam, például arról, hogy milyen a férfi és nő viszonya, mit gondol a hentes, meg ilyesmi.

– Az ön tiszteletre méltó kora elenére a legutóbbi időkig zajos és inkább a nyughatatlan, bohém fiatalokra jellemző botrányok kísérik munkásságát. Öt évvel ezelőtt, ha jól emlékszem, meztelenre vetkőztetett egy komplett katolikus templomot Salzburgban – ott lévén az előadás –, kapott is érte szegény osztrák püspöki kar...

– Az egyszerűen pech volt. Sajnos pont az előtt a bizonyos előadás előtt kritizálta meg a pápa a szerinte túlságosan is liberális osztrák papokat. Úgyhogy már csak ez hiányzott...

– Az ördög és a tömjénfüst összefüggésében emlegették önt annak idején már azért is, mert Auschwitzot némi egyszerűséggel peepshow-nak titulálta. Milyen ajánással állította színpadra a *Mein Kampf*-ot?

– Nézze, én nem jártam Auschwitzban és soha nem voltam olyan típusú zsidó, mint mondjuk *Eli Wiesel*, és azt hiszem, hogy rajtam kívül még nagyon sokan nem voltak *Wiesel*-sek. Ki nem állhatom a hivatalos megrendelésre gyártott *Pietà*-kompozíciók sorozatát, az előadás egyébként is egyszerű bohózat. Ha pedig valaki képtelen túllenni a sérelmeken, a tragédiákon, az előbb utóbb újabb tragédiához, hogy ne mondjam, Boszniához vezet.

– Miért van az, hogy rajonganak önért a színészei, és az ön korában...

– Mit akar folyton a koromtól! Hetvenkilenc vagyok, na és! Különbben is nekem körülbelül hetvenéves koromban kezdődött az élet!

Láng Zsuzsa